

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. lapkričio 25 d.
(OR. en)

14456/19

DEVGEN 213
SUSTDEV 165
ACP 136
RELEX 1090

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
data: 2019 m. lapkričio 25 d.
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 12700/19

Dalykas: Nelygybės šalyse partnerėse klausimų sprendimas
- Tarybos išvados (2019 m. lapkričio 25 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl nelygybės šalyse partnerėse klausimų sprendimo, kurias Taryba priėmė 2019 m. lapkričio 25 d. vykusiame 3732- ame posėdyje.

Nelygybės šalyse partnerėse klausimų sprendimas

Tarybos išvados

1. Taryba su susirūpinimu pažymi, kad daugelyje šalių partnerių nelygybė vis dar yra didesnė nei prieš 30 metų ir toks nelygybės mastas kelia grėsmę darniam vystymuisi ir Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimui. Taryba pripažįsta, kad nelygybė yra įvairialypio pobūdžio, ji apima ekonominius, socialinius, politinius bei aplinkos aspektus, ir šiam reiškiniui reikia nedelsiant skirti dėmesį.
2. Taryba pažymi, kad nelygybė yra viena iš pagrindinių skurdo naikinimo ir tvaraus ekonomikos augimo kliūčių. Šis reiškinys gali kelti grėsmę demokratijai, socialinei sanglaudai ir įtraukčiai, atsparumui ir stabilumui. Nelygybė taip pat gali paspartinti aplinkos būklės blogėjimą, klimato kaitą, priverstinę migraciją ir gali prisidėti prie neteisėtos migracijos. Tarybai susirūpinimą kelia tai, kad klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimas gali pakenkti šalių gebėjimui užtikrinti tvarų vystymąsi, tvariai valdyti gamtos išteklius ir panaikinti įvairių formų skurdą bei nelygybę.
3. Taryba primena, kad Darbotvarkė iki 2030 m. atveria teigiamų pokyčių galimybę. Be to, Taryba primena 10-ąją DVT „Mažinti nelygybę tarp šalių ir pačiose šalyse“ ir tai, kad kova su nelygybe akcentuojama visoje Darbotvarkėje iki 2030 m., kadangi ji gali paspartinti pažangą siekiant daugelio kitų tikslų, įskaitant 1-ąją DVT „Panaikinti visų formų skurdą visame pasaulyje“, ir yra labai svarbi norint įvykdyti įsipareigojimą nė vieno nepalikti nuošalyje ir siekiant pirmiausia padėti esantiems nepalankiausioje padėtyje.
4. Taryba dar kartą patvirtina, kad kova su nelygybe yra vienas iš Europos Sąjungos vidaus ir išorės prioritetų, o lygybė ir solidarumas yra vieni iš vertybių ir principų, kuriais grindžiama Europos Sąjunga ir jos išorės veiksmai, kaip nustatyta Sutartyse. Visuotinėje Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategijoje primenamas įsipareigojimas kovoti su skurdu ir nelygybe, o 2017 m. Europos konsensuse dėl vystymosi kaip vienas iš ES vystymosi politikos prioritetų nurodomas skurdo panaikinimas ir kova su diskriminacija bei nelygybe.

5. Taryba primena savo 2019 m. liepos 8 d. išvadas „Darnaus vystymosi tikslų rėmimas visame pasaulyje“¹, kuriose ypač palankiai vertinama tai, kad ES ir valstybės narės deda daugiau pastangų padėti tiems, kurie patiria itin didelį skurdą, ir kovoti su visų formų nelygybe, laikantis principo, kad niekas negali būti paliktas nuošalyje, bei stengiantis, kad nelygybė nebūtų perduodama iš kartos į kartą.
6. Taryba palankiai vertina Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Naujojo Europos konsensuso dėl vystymosi įgyvendinimas. Nelygybės šalyse partnerėse klausimų sprendimas“, kaip vertingą indėlį svarstant, kaip toliau integruoti nelygybės mažinimą į ES vystomąjį bendradarbiavimą, vadovaujantis minėtu Konsensusu, kuriame ES ir valstybės narės raginamos stiprinti savo priemones bei metodus, kad jie taptų veiksmingesni sprendžiant nelygybės klausimus, ir į savo vystomąjį bendradarbiavimą įtraukti nelygybės mažinimo aspektą.
7. Taryba taip pat palankiai vertina 2019 m. liepos mėn. įvykusį JT Aukšto lygio politinio forumo darnaus vystymosi srityje susitikimą, kuriame 10- asis DVT buvo vienas iš tikslų, įtrauktų į apžvalgos procesą, ir atkreipia dėmesį į 2019 m. JT darnaus vystymosi tikslų ataskaitos išvadas, kuriose nurodoma, kad didėjanti nelygybė tarp šalių ir jose tebėra vienas iš susirūpinimą nuolat keliančių klausimų. Be to, Taryba atkreipia dėmesį į neseniai paskelbtą Visuotinę darnaus vystymosi ataskaitą, kurioje pabrėžiama, kad jeigu tarptautinio vystymosi srityje nebus sprendžiami nelygybės klausimai, DVT nebus pasiekti.
8. Taryba dar kartą patvirtina, jog žmogaus teisės, geras valdymas ir teisės viršenybė yra itin svarbūs siekiant, kad pažeidžiamoje padėtyje esantys žmonės įgalėtų ir jiems būtų padedama, ir tie principai yra geriausias taikios ir įtraukios visuomenės pagrindas. Taryba taip pat pripažįsta svarbų pilietinės visuomenės, kaip pokyčių varomosios jėgos, vaidmenį. Taryba pabrėžia, jog ypač svarbu sudaryti sąlygas demokratiniais procesams, kurie taip pat gali užkirsti kelią konfliktams ir juos valdyti bei sudaryti sąlygas stabilioms ir taikioms visuomenėms.

¹ Dok. 10997/19.

9. Turi būti kompleksiškai kovojama su viena iš nelygybės priežasčių – diskriminacija, kokios ji bebūtų formos, įskaitant, *inter alia*, diskriminaciją dėl etninės kilmės, lyties, amžiaus, negalios, religijos ar tikėjimo, seksualinės orientacijos ar lytinės tapatybės. Taip pat reikėtų spręsti diskriminacinių įstatymų ir normų problemą. Siekiant lyčių lygybės, reikėtų stiprinti moterų ir mergaičių teises ir didinti jų įgalėjimą, kad būtų pasiektas 5-asis DVT.
10. Taryba dar kartą patvirtina politikos suderinamumo vystymosi labai svarbą siekiant DVT ir mažinant nelygybę. Taryba taip pat pripažįsta politikos suderinamumo vystymosi labai naudą, nes taikant šį principą svariai prisidedama siekiant platesnio tikslo – politikos suderinamumo darnaus vystymosi labai. Patikimi koordinavimo mechanizmai ir priemonės, pavyzdžiui, Komisijos geresnio reglamentavimo politika, ir toliau yra itin svarbūs ES ir valstybių narių lygmenimis, siekiant analizuoti įvairių sričių politiką ir veiksmingai taikyti politikos suderinamumo vystymosi labai principą Europos Sąjungai įgyvendinant Darbotvarkę iki 2030 m. ir mažinant nelygybę. Taip pat reikėtų užtikrinti aktyvesnį dialogą su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais, pavyzdžiui, vietos ir regionų valdžios institucijomis, pilietine visuomene, privačiuoju sektoriumi ir tarptautinėmis organizacijomis.
11. Taryba atkreipia dėmesį į ES vystomojo bendradarbiavimo kontekste padarytą nemažą pažangą šalinant nelygybės veiksnius šalyse partnerėse, atitinkamose srityse taikant politikos priemones ir intervencinius veiksmus.
12. Taryba pabrėžia, kad ES ir valstybėms narėms vykdant vystomąjį bendradarbiavimą reikia dar daugiau dėmesio skirti nelygybės veiksniams šalyse partnerėse, visų pirma didinant esamų politikos priemonių bei veiksmų poveikį ir plėtojant naujus metodus, be kita ko:
 - a) aktyviau įgyvendinant teisėmis grindžiamą požiūrį į vystomąjį bendradarbiavimą;
 - b) skatinant lyčių lygybę, aktyviau įgyvendinant 2016–2020 m. ES lyčių lygybės veiksmų planą ir kitas susijusias ES politikos priemones;

- c) propaguojant demokratiją, žmogaus teises ir teisinės valstybės principą, aktyviau įgyvendinant 2015–2019 m. ES veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje, be kita ko, įsipareigojus remti lankstų, dalyvaujamąjį ir atstovaujamąjį sprendimų priėmimo procesą ir savo išorės politikoje sutelkus daugiau dėmesio ekonominėms, socialinėms ir kultūrinėms teisėms;
- d) daugiau investuojant į žmogaus socialinę raidą, visų pirma į sveikatos priežiūrą ir visiems prieinamą įtraukų bei kokybišką švietimą, įskaitant pagrindinį ugdymą, profesinį rengimą ir mokymą, taip pat aukštąjį mokslą, kartu skatinant tarpsektorinius metodus, kad šios investicijos būtų kuo efektyvesnės;
- e) skatinant integracinio ir tvaraus ekonomikos augimo modelius, duodančius naudos žmonėms, kurių pajamų dydis patenka į apatinę 40 % dalį pajamų pasiskirstymo skalėje, pasitelkiant fiskalinės ir darbo rinkos politikos priemones, įskaitant darbo užmokesčio politikos priemones ir vidaus išteklių sutelkimą, kartu kovojant su esama nelygybe;
- f) remiant tvarias ir visuotines socialinės apsaugos sistemas, užtikrinant visuotinę prieigą prie pagrindinių paslaugų ir remiant novatorišką socialinę praktiką;
- g) remiant deramų darbo vietų kūrimą, visų pirma jaunimui, skurstantiesiems ir neformaliajame sektoriuje dirbantiems asmenims, taip pat visišką moterų užimtumą;
- h) skatinant tvarias investicijas ir bendradarbiavimą su privačiuoju sektoriumi, įskaitant labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones; skatinant privatųjį sektorių prisidėti prie DVT įgyvendinimo per įtraukiąsias rinkos partnerystes, investicijas ir verslo modelius, atitinkančius tarptautiniu mastu sutartus atsakingo verslo principus;
- i) stiprinant veiksmus, kuriais siekiama švelninti klimato kaitą, didinti bendruomenių gebėjimą prisitaikyti šios kaitos padarinių, didinti atsparumą ir saugoti biologinę įvairovę, taip pat užtikrinti tausų gamtos išteklių valdymą;
- j) pasinaudojant skaitmeninimo, junglumo ir technologinių pokyčių teikiamomis galimybėmis, taip pat investuojant į infrastruktūrą, mokslinius tyrimus ir inovacijas tokiu būdu, kad būtų didinama įtrauktis.

13. Taryba mano, kad ES ir jos valstybės narės nelygybės mažinimą turėtų laikyti viena iš pagrindinių programų ir projektų ciklo darbo kryptį, labiau integruodamos nelygybės klausimą į šalių padėties analizes ir šalių paramos programų rengimą, be kita ko, kai įmanoma, programose ir projektuose atlikdamos nelygybės poveikio ir su nelygybe susijusių rodiklių *ex ante* vertinimą.
14. Taryba pabrėžia, jog svarbu, kad ES ir valstybės narės toliau gerintų bendradarbiavimą, pvz., kai aktualu, taikydamos bendrus metodus šalies mastu, kad mažėtų nelygybė šalyse partnerėse. Taryba taip pat akcentuoja, kad svarbu stiprinti partnerystę su tarptautiniais partneriais, privačiuoju sektoriumi, akademinė bendruomene, pilietine visuomene ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Šiame kontekste Taryba pripažįsta G 7 iniciatyvos „Pirmenybė lyčių lygybei“ („Gender at the Center“) naudą mažinant moterų ir vyrų nelygybę.
15. Taryba pabrėžia, kad siekiant spręsti specifines šalių partnerių problemas ir atsižvelgti į jų unikalią nelygybės dinamiką, reikalingi prie konkrečių aplinkybių pritaikyti bendradarbiavimo veiksmai. Šiuo atžvilgiu Taryba pažymi, kad mažas pajamas gaunančių šalių, susiduriančių tiek su dideliu skurdu, tiek su didele nelygybe, atveju oficiali parama vystymuisi ir toliau atlieka svarbų vaidmenį rengiant ir įgyvendinant nelygybės mažinimo politikos priemones. Bendradarbiavimas nelygybės mažinimo srityje su vidutinės pajamas gaunančiomis šalimis, daugelyje iš kurių vis dar daug žmonių gyvena skurde ir kuriose dažnai susiduriama su labai didele nelygybe ir socialine atskirtimi, visų pirma apima tokias priemones kaip dialogas politikos klausimais, keitimasis žiniomis bei patirtimi ir techninė pagalba, ir šiuo atžvilgiu Taryba taip pat primena veiksmus, kurių imtasi vykdamant bendradarbiavimą su labiau pažengusiomis besivystančiomis šalimis pagal Konsensą.
16. Taryba taip pat pabrėžia, kad reikia gerinti duomenis ir žinias, be kita ko, renkant suskirstytus duomenis, įskaitant duomenis apie moteris, vaikus ir jaunimą, taip pat neįgaliuosius ir kitus marginalizuotose bendruomenėse gyvenančius ir pažeidžiamoje padėtyje esančius asmenis, ir gerinti susijusį institucinį pajėgumą.
17. Taryba mano, kad ES ir valstybės narės turėtų spartinti pastangas įgyvendinti ES priemones, kuriomis remiamas nelygybės mažinimas šalyse partnerėse, ir atsižvelgti į šiuos aspektus savo atitinkamoje vystomojo bendradarbiavimo politikoje.